

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1So/20/2017
Identifikačné číslo spisu: 7016200234
Dátum vydania rozhodnutia: 19.11.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7016200234.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: SAJODILA, s.r.o., so sídlom Ružová 434/4, 076 31 Streda nad Bodrogom, IČO: 44 769 202, právne zastúpený: JUDr. Dušan Szabó, advokát, so sídlom Nemocničná 7, P. O. BOX 29 Kráľovský Chlmec, proti odporkyňi: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29 augusta 8, 813 63 Bratislava, o vrátenie neprávom vyplatenej sumy na dôchodku, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 8Sd/16/2016-95 zo dňa 29. marca 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 8Sd/16/2016-95 zo dňa 29. marca 2017 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Odporkyňa rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 15.12.2015 podľa § 237 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení účinnom pre prejednávajúcu právnu vec (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) zaviazala navrhovateľa vrátiť neprávom vyplatenú sumu 1542,59 € na dôchodku (jeho časti), jeho zamestnanca N. S., narodenej XX.XX.XXXX, bytom K. X, XXX XX Y. (ďalej len ako „zamestnanec“).

V odôvodnení svojho rozhodnutia odporkyňa uviedla, že oneskoreným prihlásením zamestnanca na dôchodkové poistenie navrhovateľ zaviniť, že sa dôchodok poskytol neprávom. Tento dôchodok sa vyplácal v období od 09.01.2012 do 31.07.2012 v sume 229,10 € mesačne hoci nepatrilo, čím bola neprávom vyplatená suma 1.542,59 €. Zamestnanec požiadal dňa 04.01.2012 o priznanie predčasného starobného dôchodku od 04.01.2012 a ku dňu posudzovania nároku na predčasný starobný dôchodok nebol evidovaný v registri poistencov ako povinne dôchodková poistená osoba. Sociálna poisťovňa rozhodnutím č. XXX XXX XXXX z 01.02.2012 rozhodla o priznaní starobného dôchodku podľa § 67 ods. 1 a § 82 zák. č. 461/2003 Z.z. od 04.01.2012. Z registra poistencov odporkyňa zistila, že zamestnanec vykonával zamestnanie u navrhovateľa od 09.01.2012 do 31.07.2012 ako zamestnanec s pravidelným príjmom, pričom ak je poistenec ku dňu vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok povinne dôchodkovo poistený, nevzniká mu podľa § 67 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z. nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku. Vzhľadom na to zamestnancovi výplata predčasného starobného

dôchodku nepatrila za obdobie od 09.01.2012 do 31.07.2012. Poukazovala na znenie ustanovenia § 231 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnom poistení, v zmysle ktorého má zamestnávateľ povinnosť prihlásiť zamestnanca na nemocenské poistenie, na dôchodkové poistenie a na poistenie v nezamestnanosti a zamestnanca podľa § 4 ods. 2 na dôchodkové poistenie pred vznikom týchto poistení najneskôr pred začatím výkonu činnosti zamestnanca.

Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X z 19.04.2016 odporkyňa podľa § 237 zák. č. 461/2003 Z.z. uložila navrhovateľovi povinnosť vrátiť neprávom vyplatenú sumu 1.542,59 € na dôchodku (jeho časti) zamestnanca.

V odôvodnení uviedla, že oneskoreným prihlásením zamestnanca na dôchodkové poistenie navrhovateľ zaviniť, že sa dôchodok poskytol neprávom. Dôchodok sa vyplácal v období od 09.01.2012 do 31.01.2012 v sume 229,10 € mesačne, od 01.02.2012 do 29.02.2012 v sume 229,10 €, od 01.03.2012 do 31.03.2012 v sume 229,10 €, od 01.04.2012 do 30.04.2012 v sume 229,10 €, od 01.05.2012 do 31.05.2012 v sume 229,10 €, od 01.06.2012 do 30.06.2012 v sume 229,10 € a od 01.07.2012 do 31.07.2012 v sume 229,10 € mesačne, hoci nepatrilo, čím bola neprávom vyplatená suma 1.542,59 €.

V porovnaní s rozhodnutím zo dňa 15.12.2015 doplnila, že preverení registrácie bolo zistené, že zamestnanec vykonával zamestnanie pre navrhovateľa s pravidelným príjmom a bol prihlásený do poistenia prihláškou zo dňa 13.02.2012 s dátumom vzniku poistenia 09.01.2012. Poukazovala na znenie § 231 ods. 1 písm. b) bod 1 a § 232 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z., v zmysle ktorého je zamestnávateľ povinný viesť evidenciu zamestnanca na účely sociálneho a dôchodkového poistenia, ktorá musí obsahovať všetky náležitosti, ako priezvisko, vrátane všetkých predošlých priezvisk, meno, dátum a miesto narodenia, stav a miesto trvalého pobytu a údaj o tom, či je zamestnanec štatutárnym orgánom zamestnávateľa a má najmenej 50 % účasť na majetku zamestnávateľa alebo členom štatutárneho orgánu zamestnávateľa a má najmenej 50 % účasť na majetku zamestnávateľa, rodné číslo, identifikačné číslo sociálneho zabezpečenia fyzickej osoby a deň vzniku pracovného pomeru a skončenia pracovného pomeru alebo iného právneho vzťahu k zamestnávateľovi.

Rovnako uviedla, že zamestnanca navrhovateľ prihlásil do poistenia prihláškou zo dňa 13.02.2012 s dátumom vzniku poistenia 09.01.2012 pod nesprávnym rodným číslom a až pri podaní odhlášky z 02.08.2012 zamestnanca prihlásil a zároveň odhlásil z poistenia pod správnym rodným číslom. Nakoľko spôsobil, že sa predčasný starobný dôchodok vyplácal za obdobie od 09.01.2012 do 31.07.2012, hoci nepatrilo, rozhodla tak ako bolo uvedené vyššie, nakoľko podľa § 67 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z. ak je poistenec ku dňu vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok povinne dôchodkovo poistený, nevzniká mu nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku a vzhľadom na uvedené je povinný vrátiť neprávom vyplatenú sumu na dôchodku. Záverom doplnila, že týmto mení rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 15.12.2015 v časti "Odôvodnenie" o povinnosti vrátiť neprávom vyplatenú sumu na dôchodku.

Na základe opravných prostriedkov navrhovateľa zo dňa 15.01.2016 a zo dňa 19.05.2016 krajský súd preskúmal rozhodnutia odporkyne podľa tretej hlavy piatej časti zákona č. 99/1963 Z.z. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“) a dospel k záveru, že opravné prostriedky navrhovateľa boli dôvodné; preskúmané rozhodnutia zrušil a vec vrátil odporkyňi na ďalšie konanie.

V odôvodnení svojho rozsudku súd konštatoval, že odporkyňa mala jasne a zrozumiteľne vo svojom výroku uviesť, že navrhovateľ je povinný nahradiť neprávom vyplatené sumy a v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázať na to, z akého dôvodu je túto povinnosť nahradiť neprávom vyplatené sumy aj povinný splniť.

Povinnosť nahradiť neprávom vyplatenú sumu má len tá fyzická alebo právnická osoba, ktorá nesprávne potvrdila skutočnosti rozhodujúce na nárok na dávku, nárok na jej výplatu alebo jej sumu, v dôsledku

čoho sa táto dávka poskytla neprávom alebo vo vyššej sume ako patrila. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že zamestnanec požiadal dňa 04.01.2012 odporkyňu o priznanie predčasného starobného dôchodku.

Pracovný pomer zamestnanca vznikol u navrhovateľa dňa 09.01.2012, pričom zo žiadneho listinného dôkazu nachádzajúceho sa v administratívnom, resp. v dávkovom spise odporkyne nevyplýva, aby navrhovateľ potvrdzoval odporkyňi nejaké skutočnosti, ktoré mali vplyv na nárok na dávku, respektíve na jej výplatu alebo na výšku vyplatené sumy (v danom prípade predčasný starobný dôchodok). Keďže navrhovateľ nepotvrdzoval žiadne skutočnosti v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z., žiadna povinnosť nahradiť neprávom vyplatené sumy v zmysle daného ustanovenia ani uložená byť nemohla.

Súd poukázal aj na skutočnosť, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia zo dňa 15.12.2015 je aj nepreskúmateľné vzhľadom na tú skutočnosť, že odporkyňa uviedla, že navrhovateľ je povinný vrátiť neprávom vyplatenú sumu 1.542,59 € (čím nedodrжала dikciu zákonného ustanovenia) a rovnako ani presne neuviedla, ako k danej sume dospela a ako danú sumu vypočítala.

Nie je zrejmé, na základe ktorého ustanovenia zák. č. 461/2003 Z.z. odporkyňa pristúpila k zmene rozhodnutia č. XXX XXX XXXX X zo dňa 15.12.2015 v časti "Odôvodnenie". Rozhodnutím zo dňa 19.04.2016 opätovne vo výroku použila rovnaké znenie ako vo výroku rozhodnutia zo dňa 15.12.2015, kedy opätovne uviedla, že navrhovateľ je povinný vrátiť neprávom vyplatenú sumu a to znova sumu 1.542,59 €. Aj keď odporkyňa v odôvodnení rozhodnutia zo dňa 19.04.2016 presne a jasne uviedla, z čoho pozostáva suma 1.542,59 € a zam ktoré mesiace bola táto neprávom vyplatená zamestnancovi, nemožno jej postup, ktorý spočíval vo vydaní rozhodnutia zo dňa 19.04.2016, považovať za zákonný, nakoľko za danej situácie vo veci existujú dve rozhodnutia zaväzujúce navrhovateľa na zaplatenie sumy 1.542,59 €.

Preto súd po zvážení odvolacích námietok a vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami v zmysle § 250q ods. 3 O. s. p., z dôvodov uvedených v § 250j ods. 2 písm. a), d) a e) O.s.p. obe napadnuté rozhodnutia zrušil a vec vrátil odporkyňi na ďalšie konanie.

Vo včas podanom odvolaní odporkyňa uviedla, že ku dňu posudzovania nároku zamestnanca na predčasný starobný dôchodok nebol tento v registri poistencov evidovaný ako povinne dôchodkovo poistená osoba, preto mu bol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Pri rozhodovaní o nároku zamestnanca na zvýšenie starobného dôchodku na sumu minimálneho dôchodku bolo dodatočne zistené, že v období od 9. januára 2012 do 31. júla 2012 bol povinne dôchodkovo poistený, a preto mu výplata predčasného starobného dôchodku za toto obdobie nepatrila a predčasný starobný dôchodok bol vyplatený neprávom.

Podľa § 234 ods. 1 písm. b) bod 1 zák. č. 461/2003 Z.z. zamestnávateľ je povinný prihlásiť do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia zamestnanca podľa § 4 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. na nemocenské poistenie, na dôchodkové poistenie a na poistenie v nezamestnanosti a zamestnanca podľa § 4 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z.z. na dôchodkové poistenie pred vznikom týchto poistení najneskôr pred začatím výkonu činnosti zamestnanca, odhlásiť zamestnanca najneskôr v deň nasledujúci po zániku týchto poistení, zrušiť prihlásenie do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia, ak poistný vzťah podľa § 20 nevznikol, a oznámiť zmeny v údajoch uvedených v § 232 ods. 2 písm. a) až c) zák. č. 461/2003 Z.z.

Podľa § 237 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. ak fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá plní povinnosti podľa tohto zákona, nesprávne potvrdila skutočnosti rozhodujúce na nárok na dávku, nárok na jej výplatu alebo jej sumu a v dôsledku toho sa dávka poskytla neprávom alebo vo vyššej sume ako patrila, je povinná nahradiť neprávom vyplatené sumy.

Zo spisového materiálu je preukázané, že navrhovateľ prihlásil zamestnanca na dôchodkové poistenie až

13. februára 2012 (oneskorene) s dátumom vzniku poistenia od 9. januára 2012, pod nesprávnym rodným číslom XXX XXX XXXX. Pod správnym rodným číslom bol zamestnanec na dôchodkové poistenie prihlásený až 2. augusta 2012, pri podaní odhlášky.

Podľa oznámenia pobočky Sociálnej poisťovne Trebišov navrhovateľ až pri podaní odhlášky podal zároveň prihlášku na poistenie za zamestnanca. Teda vznik pracovného pomeru zamestnanca bol v informačnom systéme odporkyne zaevidovaný až po 31. júli 2012, teda po ukončení pracovného pomeru a nie pri jeho vzniku, tak ako to vyžaduje zákon.

Podľa registračného listu fyzickej osoby - prihláška, navrhovateľ síce prihlásil zamestnanca dňa 13. februára 2012, ale pod nesprávnym rodným číslom XXX XXX XXXX, z uvedeného dôvodu nebol zamestnanec v informačnom systéme registrovaný. Pri zasielaní mesačných výkazov poistenia informačný systém Sociálnej poisťovne vždy upozorňoval navrhovateľa na chyby registra, t. j. že v prílohe výkazu sú uvedené rodné čísla, ktoré sa v registri Sociálnej poisťovne nenachádzajú, alebo sa v registri Sociálnej poisťovne nachádza rodné číslo, ktoré nie je vedené v prílohe mesačného výkazu.

Až po ukončení pracovného pomeru pri podaní odhlášky (registračný list fyzickej osoby dňa 2. augusta 2012) navrhovateľ zamestnanca pod správnym rodným číslom XXX XXX XXXX prihlásil do poistenia od 9. januára 2012 a zároveň aj odhlásil od 31. júla 2012. Teda až dňom 2. augusta 2012 bol zamestnanec v informačnom systéme Sociálnej poisťovne evidovaný od 9. januára 2012.

Navrhovateľ bol pravidelne upozorňovaný na chyby v mesačných výkazoch, teda vedel, že jeho mesačne výkazy poisťného a príspevkov sú nesprávne.

Svojím konaním navrhovateľ spôsobil, že sa zamestnancovi, vyplácal predčasný starobný dôchodok aj v období od 9. januára 2012 do 31. júla 2012, hoci nepatril.

K argumentu krajského súdu, že odôvodnenie preskúmaných rozhodnutí je nepreskúmateľné aj vzhľadom na skutočnosť, že v jeho odôvodneniach odporkyňa uviedla, že navrhovateľ je povinný vrátiť neprávom vyplatenú sumu, čím nedodrжала dikciu zákonného ustanovenia uviedla, že v tomto prípade sa jedná o zrejmu nesprávnosť, ktorú odporkyňa opravila listom zo dňa 3. júna 2016.

Výdanie zmenového rozhodnutia, ktoré sa stáva predmetom preskúmavacieho konania spolu so základným - prvým rozhodnutím v tej istej veci, nemôže byť skutočnosťou vyvolávajúcou nezákonnosť tohto rozhodnutia. Takáto prax vyplýva hlavne z rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

Vzhľadom na vyššie uvedené navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že preskúmané rozhodnutia ako vecne správne potvrdzuje s tým, že odporkyňa nie je povinná nahradiť trovy konania v sume 852,47 €.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 subsidiárne § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (v texte rozsudku tiež „O.s.p.“) a s prihliadnutím na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250s veta druhá O.s.p. odvolanie v časti týkajúcej sa zrušenia podľa ust. § 250j ods. 2 písm. a/ prípustné a v časti týkajúcej sa zrušenia podľa ust. § 250j ods. 2 písm. d/ a e/ neprípustné, bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 v spoj. s § 250l ods. 2 O.s.p.) jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru o potrebe zrušenia napadnutého rozsudku. Preto postupom podľa § 221 ods. 1 písm. f) v spoj. s § 250l ods. 2 a § 246c ods. 1 O.s.p. rozsudok zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie v zmysle nasledujúcich záverov.

Krajský súd svoj záver o potrebe zrušenia preskúmaných rozhodnutí zdôvodnil konštatovaním, že

odporkyňa vo výroku oboch rozhodnutí uviedla, že navrhovateľ je povinný vrátiť neprávom vyplatené sumy, čo nezodpovedá zneniu ustanovenia § 237 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. (v zmysle ktorého je tam uvedený subjekt povinný nahradiť neprávom vyplatené sumy). Uvedené pochybenie následne odporkyňa zopakovala aj v odôvodnení rozhodnutia zo dňa 15.12.2015, na základe čoho krajský súd odôvodnenie považoval za nepreskúmateľné. Krajský súd postup, ktorý spočíval vo vydaní rozhodnutia zo dňa 19.04.2016, nepovažoval za zákonný, nakoľko za danej situácie vo veci existujú dve rozhodnutia zaväzujúce navrhovateľa na zaplatenie sumy 1.542,59 €. Pristúpil tak aj k zrušeniu rozhodnutia odporkyne zo dňa 19.04.2016, nakoľko v konaní správneho orgánu bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Tiež mal za to, že zo žiadneho listinného dôkazu nachádzajúceho sa v administratívnom spise odporkyne nevyplýva, aby navrhovateľ potvrdzoval odporkyňu nejaké skutočnosti, ktoré mali vplyv na nárok na dávku, respektíve na jej výplatu alebo na výšku vyplatenej sumy v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z., žiadna povinnosť nahradiť neprávom vyplatené sumy ani nemohla byť uložená.

Vzhľadom na vyššie uvedené pochybenia, krajský súd pristúpil k zrušeniu preskúmaných rozhodnutí odporkyne z dôvodov uvedených v § 250j ods. 2 písm. a), d) a e) O.s.p. a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Podľa § 250j ods. 2 O.s.p. súd zruší napadnuté rozhodnutie správneho orgánu a podľa okolností aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa a vráti vec žalovanému správnenému orgánu na ďalšie konanie, ak po preskúmaní rozhodnutia a postupu správneho orgánu v medziach žaloby dospel k záveru, že

- a) rozhodnutie správneho orgánu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci,
- b) zistenie skutkového stavu, z ktorého vychádzalo správne rozhodnutie, je v rozpore s obsahom spisov,
- c) zistenie skutkového stavu je nedostačujúce na posúdenie veci,
- d) rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo pre nedostatok dôvodov,
- e) v konaní správneho orgánu bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Predovšetkým je potrebné zdôrazniť, že právo na vydanie kompletného rozhodnutia je jedným zo základných práv účastníka administratívneho konania. Rozhodnutie správneho orgánu musí byť také, aby účastník, resp. každá tretia osoba, ktorá ho dostane k dispozícii si mohla utvoriť z odôvodnenia rozhodnutia obraz o prejednávanej veci a vydanom rozhodnutí. V odôvodnení rozhodnutia, po opísaní podstaty veci, má nasledovať rozbor dôkazov a ostatných podkladov pre rozhodnutie. Je potrebné reagovať na pripomienky a návrhy účastníkov konania, na ich vyjadrenia k podkladom rozhodnutia a vysporiadať sa aj s prípadnými rozpormi v jednotlivých dôkazoch. Potom sa uvedú závery o tom, ktoré skutočnosti sa považujú za nepochybne zistené, posúdi sa ich právny význam, vysloví úsudok o predmete konania a zdôvodní sa použitie právnej normy citovanej vo výroku rozhodnutia. Samotná nepreskúmateľnosť je takou vadou, ktorá bráni súdu vecnému preskúmaniu zákonnosti rozhodnutia.

Z výroku napadnutého rozsudku vyplynulo, že krajský súd jedným výrokom preskúmané rozhodnutia odporkyne zrušil z dôvodu, že vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia veci a zároveň sú nepreskúmateľné a v konaní správneho orgánu bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Skutočnosť, že súdu pri posúdení napadnutých rozhodnutí napriek jeho zisteniu a konštatovaniu ich „nepreskúmateľnosti“, takáto vada nebránila v hodnotení nimi ustáleného právneho posúdenia veci správnym orgánom, vyvoláva dôvodné pochybnosti o presvedčivosti a správnosti záverov súdu a výroku jeho rozhodnutia, čím zaťažil svoje rozhodnutie vadou, ku ktorej odvolací súd musel prihliadnúť ex offi v zmysle ust. § 212 ods. 3 O.s.p.

Nemožno opomenúť, že podrobiť súdnemu prieskumu možno len rozhodnutie en bloc preskúmateľné t.j. z hľadiska skutkového ako aj právneho. Pri aplikácii niektorého v zákone vymenovaných jednotlivých zrušovacích dôvodov je nevyhnutné prihliadnúť i na vnútornú logiku ich hierarchie. Ako zrušujúci dôvod

tak má logicky prednosť nepreskúmateľnosť rozhodnutia, ktorá zo svojej podstaty bráni tomu, aby súd mohol preskúmať zákonnosť a správnosť záverov, ku ktorým správny orgán dospel, pretože preskúmanie (samotným súdom konštatovaného) „nepreskúmateľného“ rozhodnutia je pojmovovo nemožné. Preto pokiaľ krajský súd konštatoval nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250j ods. 2 písm. d) O.s.p.), nemôže zároveň relevantným spôsobom vysloviť právny názor vo veci samej (§ 250j ods. 2 písm. a) O.s.p.), čomu bráni práve prekážka nepreskúmateľnosti veci. V takomto prípade súd nepreskúmateľné rozhodnutie zruší bez toho, aby sa vecne zaoberal námietkami žalobcu (obdobne v rozsudku NSS sp. zn. 3 As 6/2004 z 08.03.2005 „pokiaľ súd dospel k záveru o nepreskúmateľnosti rozhodnutia, uvedie iba dôvody, pre ktoré považuje rozhodnutie za nepreskúmateľné, pričom ďalšie námietky už nepreskúma“, resp. „ak súd ruší rozhodnutie správneho orgánu pre nepreskúmateľnosť spočívajúcu v nezrozumiteľnosti, k veci samej sa nevyjadruje“ z rozsudku NSS sp. zn. 4 Ads 102/2006-38 z 31.05.2007 alebo „dôvody rozhodnutia možno skúmať, len v prípade rozhodnutia zrozumiteľného“ z rozsudku Krajského súdu v Brne sp. zn. 31 Ca 39/2005-70 z 11.04.2006).

Nezohľadnenie vnútornej logickej hierarchie zrušovacích dôvodov v právnej úprave (§250j ods. 2 O.s.p.) spôsobuje, že samotný výsledný efekt vyjadrený vo forme zrušujúceho výroku obsahujúce popri sebe viaceré zrušovacie dôvody (v predmetnej veci vo vzťahu k dvom navzájom súvisiacim rozhodnutiam) je rozporuplný a zmätočný, čomu nasvedčuje i nejednoznačnosť v otázke prípustnosti odvolania voči rozsudku s výrokom s takto kumulovanými zrušujúcimi dôvodmi, s ktorými zákon rozdielnym spôsobom spája otázku prípustnosti resp. neprípustnosti odvolania (§ 250s druhá veta O.s.p.). Kým proti rozsudku zrušujúcemu rozhodnutie správneho orgánu z dôvodov podľa § 250j ods. 2 písm. d) a e) O.s.p. odvolanie nie je prípustné, proti rozsudku zrušujúcemu rozhodnutie správneho orgánu z dôvodu podľa § 250j ods. 2 písm. a) O.s.p. možno podať odvolanie (čo súd prvého stupňa formálne v poučení svojho rozsudku nerozlíšil).

Skutočnosť, že proti zrušujúcim dôvodom spočívajúcim v nepreskúmateľnosti rozhodnutia a v zistenej vade v konaní správneho orgánu majúcej vplyv na zákonnosť rozhodnutia nie je prípustné odvolanie (kde je tak zo zákona vylúčená možnosť ingerencie odvolacieho súdu) a teda záveru súdu prvého stupňa o týchto otázkach sa priznáva charakter nespochybniteľnosti a preto treba z neho vychádzať, bráni (na čo mal prihliadnuť už krajský súd) logicky aj odvolaciemu súdu zaujať záväzný právny názor k meritu veci (čoho sa dožadovala odporkyňa na základe jediného prípustného odvolacieho dôvodu). Ide tak o následok postupu, ktorý možno považovať za odňatie možnosti odporkyne konať pred súdom.

V tejto súvislosti Ústavný súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že „všeobecný súd by nemal byť vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení nekoherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver.“ (napr. I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08). Pokiaľ súd v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu konštatuje jeho nepreskúmateľnosť, ide nesporne ide o takú vadu, ktorá bráni správnomu súdu napadnuté rozhodnutie správneho orgánu preskúmať v merite veci. Ak však súd na jednej strane konštatuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia správneho orgánu a na strane druhej pokračuje v jeho preskúmaní, zaťažuje aj svoje rozhodnutie vadou nepreskúmateľnosti pre jeho nezrozumiteľnosť, nakoľko takýto postup (spočívajúci v následnom prieskume rozhodnutia) je v zjavnom rozpore s prv prijatým záverom o nemožnosti preskúmať rozhodnutie správneho orgánu.

V súvislosti s vyššie uvedeným je potrebné dbať na to, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ (napr. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04).

S poukazom na vyššie citovanú judikatúru, ktorej sa pridrižiava aj odvolací súd, už len tento dôvod vytvára dostatočný predpoklad pre zrušenie rozhodnutia súdu prvého stupňa a vrátenia mu veci späť, pretože napriek konštatovaniu nepreskúmateľnosti rozhodnutí, tieto i tak preskúmal a zaoberal sa aj ďalšími námietkami navrhovateľa (pričom nemožno zohľadniť, že prípadne len tými, u ktorých to nebolo vylúčené pre nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nezrozumiteľnosť, čo je však protirečivé, keďže podľa názoru odvolacieho súdu selektívny prieskum bez bezprostredného vzťahu k „nepreskúmateľnému“ a

„nezrozumiteľnému“ rozhodnutiu ako celku, objektívne vykonať nemožno) a zaujal tak svoje stanovisko aj k veci samej, čo predstavuje rozpor (z rozsudku NSS sp. zn. 4 Ads 102/2006-38 z 31.05.2007). Podľa § 212 ods. 3 O.s.p. na vady konania pred súdom prvého stupňa prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky s ohľadom na uvedené skutočnosti napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 246c ods. 1 O.s.p. a § 221 ods. 1 písm. f) v spojení s § 212 ods. 3, O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie v zmysle § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 221 ods. 2 O.s.p.

V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd i o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 a § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.)

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.